

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Henner, Anja; Saukko, Ekaterina

Julkaisun nimi: Jatko-opintojen kautta uusille urapoluille

Julkaisuvuosi: 2019

Versio: Julkaistu versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Henner, A. & Saukko, E. (2019). Jatko-opintojen kautta uusille urapoluille. *Radiografia*, 41(5), 26-27.

Jatko-opintojen kautta uusille urapoluille

Tiedepäivä tarjosi tänä vuonna tietoa erilaisista urapoluista. Röntgenhoitajat kertoivat, miten he päätyivät jatko-opintojen kautta sonograaferiksi, asiantuntijaksi, esimieheksi, opettajaksi ja tutkimus- tai kehittämistoiminnan pariin.

Tänä vuonna kansainvälistä Röntgenpäivää vietettiin Tiedepäivän merkeissä lähes kolmenkymmenen osallistujan voimin kuuntelemalla röntgenhoitajien esityksiä omasta urapolustaan.

Sonograaferit tekevät monipuolisesti erilaisia ultraäänitutkimuksia ja antavat kuvailevan lausunnon. Mikko Pakanen esitteli mielenkiintoisia tutkimusprojekteja, joissa on vertailtu esimerkiksi sonograaferin ja radiologin löydösten yhteenväisyyttä ja sonograaferin osaaminen oli erittäin hyvä. Sonograaferi voi olla mukana myös erilaisissa tutkimusprojekteissa sekä osallistua julkaisujen kirjoittamiseen.

Tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmien

parissa työskentelee useita röntgenhoitajia ja esimerkiksi kliinisen asiantuntijan YAMK-tutkinto on tähän hyvä pohja. Apotissa on Raisa Simulan mukaan töissä viisi röntgenhoitajaa, jotka ovat erilaisissa tehtävissä ja tekevät tutkimustyötä monialaisesti sovelluskehittäjinä ja pääkouluttajina. Tämä edellyttää jatkuvaa oman osaamisen kehittämistä.

Eija Metsälän urapolku yliopettajaksi ja dosentiksi on kulkenut THL:n kautta, jossa mukaan tarttui erityisesti rahoitushakemuksien laatimisen taito. Opettajaksi hän hakeutui Stadiaan (nykyisin Metropolia) väitöskirjatyon jälkeen. Tänä päivänä opettajaksi voi opiskella joko am-

matillisessa opettajakorkeakoulussa maisteritutkinnon (joko YAMK tai yliopisto) jälkeen tai yliopiston maisteriohjelmassa. Opettajan työ on tänä päivänä paljon muutakin kuin luentoja: projekteja, ohjausta ja mentorointia sekä kotimaassa että ulkomailla. Opettajan tulisi ”nähdä” tulevaisuuteen ja sen vuoksi työ edellyttää jatkuvaa ja laajaa alan kehityksen seuraamista ja uuden opiskelua.

Osastonhoitajan työssä henkilöstöhallinnon tehtävät vievät Riitta Oksasen mukaan eniten aikaa. Osastonhoitajan työalue on laaja, ja edellyttää hyviä viestintä ja ihmissuhdetaitoja sekä paineen sietokykyä. Työtä on paljon ja työpäivä on sirpaleinen, ajoittain työmäärä on mursertava. Hyvä henkilöstö ja työn vaihtelevuus ovat toisaalta työn suola.

Kliinisen asiantuntijan (röntgenhoitaja + YAMK- tai yliopistotutkinto) vakanssien määrä on pikkuhiljaa lisääntynyt myös kuvantamisessa. Työnkuva ja tehtävät vaihtelevat hyvinkin paljon paikasta riippuen. Merja Wirtasen sydäntä lähinnä ovat olleet tekninen laadunvarmistus, natiiviohjeet, natiivitutkimusprosessin kehittäminen sekä itsearviointit. Nykyisin radiologian laatuvaastaavana tehtäviin kuuluu muun muassa sisäisten auditointien suunnittelu ja koordinointi sekä ulkoihin auditointeihin osallistuminen. Iso osa laatuvaastaavan tehtävistä on asiakirjanhallintaa. Työ on monipuolista ja mielenkiintoista. Työssä tarvitaan kielitaitoa, hyvää tekstin tuottamiskykyä ja näyttöön perustuvaa toimintaa. Näkökulman tulee olla omaa yksikköä laajempi.

Tutkimuskoordinaattoreina työskentelee Suomessa muutamia röntgenhoitajia, joilla on tohtorin tutkinto. Tutkimuskoordinaattori ohjeistaa ja avustaa tutkijoita esimerkiksi tutkimuslupien ja eettisen toimikunnan lausunnon hakemisessa ja pitää kirjaa menossa olevista tutkimushankkeista. Hän on myös yhteyshenkilönä tutkimuksen alkuvaiheessa yhteistyökumppaneiden kanssa. Koordinaattori kerää dataa, ja vastaa kuvantamisdatan pseudonymisoinnista ja lähettämisestä kolmannelle osapuolelle. Tutkimuskoor-

dinaattori voi myös osallistua tutkimusten tekemiseen ja olla mukana kirjoittajana julkaisuissa. Työ on hyvin itsenäistä ja monipuolista asiantuntijatyötä, joka edellyttää laajaa kliinistä osaamista, hyviä vuorovaikutus- ja englanninkielen taitoja sekä joustavuutta.

Mervi Siekkinen toimii kehittämispäällikkönä Turussa Läntisessä Syöpäkeskuksessa. Tehtävän kuva on tässäkin laaja ja monipuolinen ja edellyttää kielitaitoa, ja kliinisen tutkimuksen kehittämistä. Kan-

Ekaterina Saukko jatkaa seuran puheenjohtajana.

sallisten käytäntöjen yhtenäistäminen edellyttää tutkimus- ja koordinoimistaitoja ja verkostoitumista. Potilaiden osallistaminen asiakasraadeissa ja hoitopolkujen kehittäminen on tärkeä ja mielenkiintoinen osa kehittämistyötä.

Uusia tutkimuksia radiografian alalta

Iltapäivän sessiossa kuultiin uusista tutkimuksista. Ennakoivaa kuvan arviointia voidaan tehdä kiireellisenä (hot reporting), jossa tutkimuksen suorittava röntgenhoitaja arvioi kuvan välittömästi, tai kiireettömänä (cold reporting), jossa kuva arvioidaan viiveellä esimerkiksi toisen röntgenhoitajan toimesta. Silja Hällin systemaattisen kirjallisuuskatsauksen mukaan röntgenhoitajien lausunnot olivat yhtä tarkkoja kuin radiologin. Potilaan hoito nopeutui ja tehostui. Moniammatillinen yhteistyö parani esimerkiksi niin, että lähettävä lääkäri konsultoi lausunnon antanutta röntgenhoitajaa. Ammatillinen kasvu ja uralla eteneminen lisäsivät työtyytyväisyyttä.

Tiia Yrttiaho on kirjallisuuskatsaukses-

saan kartoittanut röntgenhoitajien työperäisiä psykososiaalisia kuormitustekijöitä. Kymmenestä analyysiin valikoituneesta tutkimuksesta kahdeksan käsitteli kuormitusta sädehoidossa. Potilaat voivat olla kuormitustekijä, mutta myös voimavara. Kuormitustekijöinä koettiin myös mm. arvostuksen puute, yksitoikkoinen työ, opiskelijat tai uudet työntekijät.

Tiedepäivässä kuultiin myös alustavia tuloksia tutkimuksesta, jossa oli tarkoituksena arvioida radiografiatieteen kehittymistä analysoimalla röntgenhoitajien laatimia tieteellisten jatkotutkintojen opinnäytteitä Suomessa. Radiografiatiede on pieni, nuori ja edelleen kehitymisvaiheessa oleva tieteenala. Vuosina 2000-2018 radiografiatieteessä on valmistunut 16 väitöskirjaa ja 3 liseniaattitutkielmaa ja suurin osa näistä oli muodoltaan monografioita. Tutkimustulosten analysointi jatkuu ja ne raportoidaan myöhemmin tieteellisenä julkaisuna.

Radiografian tutkimusseuran uusi hallitus

Tiedepäivän päätteeksi pidettiin radiografian tutkimusseuran vuosikokous. Hallituksen puheenjohtajaksi vuodelle 2020 valittiin uudelleen Ekaterina Saukko Turusta ja uudeksi jäseneksi eroavien tilalle Fox Marttinen kaudelle 2020–2021. Aino-Liisa Jussila Oulusta, Riitta Oksanen Tampereelta, Anja Henner Oulusta ja Behnoush Gustafsson Turusta jatkavat hallituksessa.

Lokakuussa toteutettiin Norjassa, Ruotsissa, Tanskassa ja Suomessa samanaikaisesti sähköinen kysely röntgenhoitajien näkemyksistä radiografian tutkimuksesta ja tutkimustoimintaan osallistumisesta osana pohjoismaista tutkimushanketta. Suomesta olemme saaneet ruhtinaalliset 256 vastausta, mikä on suurin osuus kaikista pohjoismaista. Suuri kiitos tästä kuuluu teille arvoisat röntgenhoitajat, te teitte tämän mahdolliseksi. Seuraavaksi paneudumme tutkimusryhmässä aineiston analysointiin ja alamme valmistelemaan käsikirjoituksia julkaisukuntoon.